Kvinnor Svenska kyrkan

Kvinnoglöd

Nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan Nr 2 2019

Var vittnen, inte offer!

Kvinnor ska vara vittnen – inte offer! Så formulerat av Ebba Witt Brattström. Så viktigt, både att höra andra kvinnors historier och att själv berätta.

Kvinnors röster är detta Kvinnoglöds tema. Detta var också ämnet för Våreld i Östersund: Kvinnornas historia – röster från fjällen, skogen och staden.

Författaren Elin Olofsson vill knyta ihop röster från kvinnor i olika åldrar i olika tider. Vi, ett 50-tal kvinnor från hela landet har en mängd berättelser att förmedla. Se till att skriva 23 minuter varje dag! tipsade Elin. Ett sätt att komma igång!

Vi lyssnade även till Kristina, Tamar, Maria Magdalena och Catharina Larssons farmor. Sid 3

Lovikkavantarna i julklappspaketet till barnbarnen varje år, en fin bild av farmors omsorg i Catharina Larssons betraktelse. Foto: Elisabeth Enger

Mer i detta nummer:

Strukturerade samtal
om jämställdheten Sid 2
Urpremiär för mässa
om Maria Magdalena Sid 2
Kajsa Wejryd
om Kvinna till kvinna Sid 4

Vem var Barbro Johansson?

Svenskt kvinnobiografiskt lexikon är ett av de sällsynta medier där vi får läsa om kvinnors historia, kvinnor som åstadkommit något i samhället. Vare sig de är allt från uppfinnare till teologer, har de förträngts ur männens officiella historia.

Vi kommer att ur lexikonet, nu och i kommande nummer, lyfta fram en kvinna som haft betydelse inom Svenska kyrkan. I detta nummer Barbro Johansson. Sid 4

Tystad röst talar

Suzanne Ibrahim är journalist och författare från Homs i Syrien, och medverkade under Våreld.

– Jag tystnade för att skydda min familj. Det är mycket farligt i Syrien, kvinnor kidnappas av alla sidor i konflikten.

Suzanne Ibrahim

I dag är Suzanne Ibrahim sedan drygt ett år fristadsförfattare i Östersund.

Med ett bildspel förde hon Vårelds deltagare till ett Syrien som vi inte sett i tevenyheterna. Till snökladda berg, forsar, skogar, blommande jasmin- och aprikosträd. Ruinerna efter den blomstrande karavanstaden Palmyra, innan IS förstörelse.

I Östersund har hon fått ro och en fristad att skriva.

Vi måste lära oss mer om förtryck av samer

Förtrycket mot samerna har skapat svårläkta trauman hos många samer, såväl gamla som unga. Även om kristna i dagens kyrka inte har del av det förgångnas förtryck är det smärtsamt. Ingegerd Hellberg och Västerås stiftsgrupp vill i en motion till årsmötet att KviSk uppmärksammar försoningsprocessen. Motionen lades fram till årsmötet 2018, men för sent för att behandlas i fjol. Den togs i stället upp vid årets möte i Östersund.

Förslagen som gällde 2018 är alltså inaktuella, men förslaget att Kvinnoglöd ska uppmärksamma försoningsprocessen står kvar. KviSks styrelse anser att föreningen behöver lära sig mer om samiska kvinnors situation i historia och nutid.

Tema för nästa nr: Vara på vandring

andlighet – engagemang – gemenskap – kvinnokraft

Lyssna på kvinnors röster!

Tala så att andra lyssnar och förstår!

Detta har varit vårt fokus under det här året, och på årets årsmöte under Våreld i Östersund bestämde vi att det också ska vara vårt tema under 2020.

Drabbande röster

Från dåtid och nutid, från levande och fiktiva kvinnor, når oss kvinnliga röster. Röster som man lyssnat till, men också röster som tystats.

På Våreld drabbade oss rösten från Tamar i 2 Sam.13 som utsätts för sexuellt övergrepp och lämnas ensam och övergiven. En tidlös berättelse som kunde ha ägt rum idag.

På Våreld berättade också Suzanne Ibrahim. Hon är journalist och författare och kommer från Damaskus där hennes röst inte fick höras.

I Kvinnors gudsprat, Lunds stifts-

Krönika

grupps samtalsgrupp, ska vi i höst lyssna på Egeria, en kristen kvinna som levde på 300-talet. Hennes röst finns bevarad i de brev hon skrev till sina väninnor, sina medsystrar under en resa i Mellanöstern på 380-talet.

Alla dessa röster som aldrig kommer att tystna så länge vi läser och lyssnar.

Det fanns en tid då en kvinnas röst inte hade giltighet i valet av styrande i vårt land. Det fanns en tid då kvinnors röster inte hade giltighet utanför det egna hemmet. Det fanns en tid då kampen för att kvinnors röster skulle räknas, betraktades som något olämpligt. Så är det inte nu. Vi tackar våra kämpande systrar som gått före oss för detta.

Inte visat lojalitet

Greta Thunbergs röst är inte högljudd men den kräver att bli lyssnad på. Så många kvinnor har talat, som vi inte lyssnat på, som vi inte visat lojalitet med, men vi har fortfarande möjligheten att lyssna till de röster som når oss nu i det levande samtalet, i media, i böcker.

Låt oss lyssna på våra medsystrar!

Gunilla Åkesson
Ordförande i KviSk

Om jämställdhet/hållbart ledarskap

Jämställdhetsgruppen inom KviSk vill skapa ett nätverk där Kviskare från de olika stiftsgrupperna kan dela erfarenheter och stödja varandra. Planen är ett nätverksmöte under hösten 2019 eller våren 2020.

Gruppen startade 2017 och har hittills inriktat sig på utbildning i jämställdhet för förtroendevalda i inom kyrkan, liksom att undersöka hur jämställdhetsansvaret ser ut på stiftsnivå. Eftersom tre av gruppens medlemmar verkar i Östergötland har vi arbetat i kontakt med stiftsorganisationen i Linköping. Vi tar tillvara erfarenheter från utbildningar i Uppsala och kommer också att ta del av hur KviSk i Göteborg och Skara genomfört kurser för förtroendevalda kvinnor.

I Linköping har vi även i samråd med biskop Martin Modéus och chefen för pastoral utveckling Päivi Pykäläinen granskat stiftets framtidsstrategi med

Nätverka!

”jämställdhetsglasögon”, vilket resulterat i en rad synpunkter och förslag.

Nu vill vi samla ett jämställdhetsnätverk inom KviSk och inbjuder en representant från varje stiftsgrupp att vara med. Än så länge har vi representanter från Uppsala (Gunilla Löfgren), Luleå (Gunilla Bäckström) och Linköpings stift (gruppens ledare Berit Horned samt Agneta Eriksson och Bulle Davidsson).

Bulle Davidsson
jämställdhetsgruppen

Välkommen att anmäla din stiftsgrupps representant till Berit Horned, wallabo47@gmail.com!

Kärlekens färg – mässa om Maria Magdalena

Kärlekens färg heter en nyskriven mässa om Maria Magdalena, som hade urpremiär i Skoghalls kyrka utanför Karlstad den 12 maj.

Skapare är riksspelman Maria Hulthén Birkeland, musik, samma komposit[o] r som ligger bakom dansm[a] ssan Din ljusa skugga, och komminister Maria Hallén, text. Kärlekens färg är inte en dansmässa, men har inslag av dans, nämligen Maria Magdalenas dans, som framfördes av Camilla Bjelvert.

Kompositören Maria Hulthen Birkeland i röd klänning sjöng solopartier, textförfattaren och prästen Maria Hallén firade mässan. Foto: Elisabeth Enger

Maria Hulthén Birkeland och Tomas Bergström var solister. Fyra körer medverkade: Skoghalls kyrkokör, Nova Cantica, Viva Voce och Vox Humana.

Kvinnoglöd nr 2/2019 Årgång 9. Kvinnoglöd är ett nyhetsbrev från Kvinnor i Svenska kyrkan KviSk och ges ut 4 ggr/år, även på hemsidan www.kvinnorisvenskakyrkan.se. Nyhetsbrevet trycks på miljövänligt papper hos Silanders Grafiska AB i Göteborg.
Manusstopp för nästa nummer: Fredagen den 30 augusti 2019
Ansvarig utgivare: Gunilla Åkesson. Redaktör: Elisabeth Enger. *Redaktionsråd:* Gunilla Bäckström, Luleå stiftsgrupp, Marianne Staaf-Gälldin, Härnösands stiftsgrupp, Bulle Davidsson, Linköpings stiftsgrupp, Ragnhild Greek, Stockholms stiftsgrupp
Redaktionsadress: Elisabeth Enger, Låbyn Hagen 501, 662 91 Åmål. Bidrag kan även mejlas till eenger.hagen@gmail.com

Kvinnors röster ger oss styrka

– Jag vill knyta ihop röster från kvinnor i olika åldrar, i olika tider, sade Elin Olofsson från Offerdal på Våreld i Östersund.

Då tänker jag på Sigrid, Elin Olofssons debutroman från 2013, gjorde det möjligt för Elin att ägna sig åt författarskap på heltid. I boken utforskar Elin frågan om de gamla bittra och hårdföra kvinnorna i en fiktiv bygd i Jämtland. Hur blev de som de blev? *Till flickorna i sjön* (2014) behandlar övergrepp,

> Våra enskilda berättelser breddar den stora berättelsen om kvinnan och världen.

Gånglåt (2016) handlar om intrasslade relationer. Ytterligare en roman har hon givit ut, *Krokas*, en femte bok kommer till hösten.

– När vi själva bidrar med våra röster, breddar vi den stora berättelsen om kvinnan och världen. Mina berättelser från Jämtlands landsbygd tillför kunskaper.

Vad väcks hos oss?

Kunskaper och perspektiv berättar hur vi formas av landskapet och av förhållanden, som i Jämtland kan vara kombinationen snöväder, sommardäck och renhjordar på vägen. Den som vill höra mer av Elin Olofsson kan lyssna i P1 på hennes Sommarprogram om förmödrar från i fjol.

Vilka känslor och tankar väcker dessa berättelser hos mig? Vilka berättelser vill du själv lyfta fram och berätta? Frågade Elin.

Elin Olofsson berättade om skrivande och gav skrivtips. Foto: Elisabeth Enger

Vi, församlade kvinnor, samtalade i smågrupper. Några kommentarer:

– Vi ska inte någonsin tiga längre, vi ska vittna och protestera! Ge uttryck för kvinnornas saknad, sorg och styrka.

– Genom kvinnors skapande ska vi ge Helig Ande mer plats i Svenska kyrkan!

– Vi måste lita till kvinnors förmåga att nätverka, att prata, prata, prata, och så plötsligt har vi löst alltihop!

– Nu är det viktigt att våra egna berättelser blir berättade, särskilt viktigt i ett mångkulturellt samhälle. Det är viktigt att lyssna in, lära oss om onda och goda makter, se härskarteknikerna.

Helen Lugner gestaltade Maria Magdalena med sin poesi. Foto: Elisabeth Enger

Vi fick genom prästen och författaren Karin Härjegård uppleva Kristina Hanssons resa från bondgården i Skåne till vackra Åre. Trots svårigheter byggde Kristina Hansson Åres första hotell vilket lade grunden till hela Åreturismen.

#metoo i Bibeln

Tamars berättelse åskådliggjordes gripande av kantor Ingrid Grahn, under rubriken #metoo i Gamla testamentet. Ja, inte Tamar från Första Mosebok, utan den andra Tamar, hon som våldtogs av sin bror Amnon; en bortglömd #metoo-berättelse i Andra Samuelsboken. Maria Magdalenas historia är mer välkänd, prästen Helen Lugner tolkade hennes upplevelser och känslor genom kroppen och sin poesi.

Farmors omsorg när hon stickade nya Lovikkavantar till barnbarnen varje jul, fäbodstintors omsorg om djuren och flickornas gemenskap med varandra, men också deras utsatthet borta på fäboden långt från byn. Om detta berättade prästen Catharina Larsson, präst i Själevads församling, i morgonens betraktelse och söndagsgudstjänstens predikan.

Elisabeth Enger

Boktips:
Drottningen av Åre
av Karin Härjegård
Elin Ohlssons romaner
Genom Books on Demand kan du ge ut dina egna böcker:
https://www.bod.se/forlag.html

Kvinnor stöder kvinnor i 20 länder

Kvinna tilll kvinna stöder arbete för kvinnors rättigheter i 20 länder, berättade Kajsa Wejryd. Foto: Elisabeth Enger

Kajsa Wejryd, KviSks första ordförande från 1995, berättade under Våreld om stiftelsen Kvinna till kvinna, och organisationens arbete världen över.

– Vår vision är en värld där kvinnor har makten över sina egna liv och makt i samhället.

En tredjedel av världens kvinnor utsätts för våld eller sexuellt våld. 60 procent av kvinnorna är analfabeter och nio procent av förhandlarna i fredsprocesser är kvinnor.

Stiftelsen arbetar i 20 länder med 120 lokala partnerorganisationer för kvinnors rätt till sin egen kropp, till utbildning, till möjligheter till politisk påverkan, och för fler kvinnor i fredsförhandlingar.

Bakom Kvinna till kvinna står förutom KviSk, SEK (Sveriges ekumeniska kvinnor), flera fredsföreningar och politiska partier. (Det är inte samma organisation som Woman for Woman International.) Läs mer på:

https://kvinnatillkvinna.se/

Barbro – en kvinna på tusen

Det var ju till Indien jag skulle! sade Barbro Johansson, som Ragnhild Greek citerar vännen och missionärskollegan. Barbro fick aldrig sitt livs önskan uppfylld, utan arbetade i nästan hela sitt liv i Afrika. Nåja, detta var en extrabonus för Kvinnoglöds läsare.

Svenskt Kvinnobiografiskt lexikon, meddelar bara i en kort bisats att Barbro först sökte som missionär till Indien. Men hon skickades 1946, då 34 år, till Kashasha i Tanzania. I Tanzania blev hon kvar till långt över pensionsåldern.

Läst

Barbro blev tanzanisk medborgare, parlamentsledamot i flera omgångar, byggde upp och utvecklade utbildning för flickor, för allt från fattiga barn till landets blivande kvinnliga elit. Hon blev chef för vuxenundervisningen vid utbildningsdepartementet, och fick andra ledande uppdrag.

1970 – 73 var hon ambassadråd på Tanzanias ambassad i Sverige, och etablerade kontakt mellan Julius Nyerere och Tage Erlander och Olof Palme

Läs artikeln om Barbro Cecilia Johansson, www.skbl.se/sv/artikel/BarbroJohansson, Svenskt kvinnobiografiskt lexikon, av Birgitta Larsson, hämtad 2019-05-07.

Tusen kvinnor till

Svenskt Kvinnobiografiskt lexikon, SKBL, lyfter fram tusen kvinnor ur historien, och lanserades vid Göteborgs universitet den 8 mars i fjol. Nu utökas databasen med närmare tusen nya namn. Projektet har fått medel från Riksbankens jubileumsfond för ytterligare två år. Kartor ska visa kvinnornas sociala nätverk, och deras geografiska förflyttningar genom livet: Var de föddes och var de sedan kom att verka.

- Nu kan man inte längre skapa ett översiktsverk i svensk historia och säga att det inte fanns några kvinnor att ta med. Vi visar att de finns! Säger Maria Sjöberg, professor i historia vid Göteborgs universitet och projektledare.

Kvinnoglöd kommer fortsatt att publicera lästips ur SKBL, om kvinnor som haft betydelse inom kyrkan.

Årets förnyare behåller hatten på

Årets förnyare inom Svenska kyrkan är sociologen Frida Ohlsson Sandahl och prästen Erik Gyll, för sitt nydanande arbete med podden Behåll hatten på och för processmodellen Regnbågsnyckeln med syfte att alla ska känna sig välkomna i Svenska kyrkan. Förnyarna bidrar till normkritik samt frågor om identitet och makt.

I podden samtalar programledarna med inbjudna gäster kring teologi, normer och hbtq. Regnbågsnyckeln vänder sig till alla församlingar som vill öka sin förståelse i hbtq-frågor och arbeta aktivt för öppenhet, mångfald och inkludering.

https://poddtoppen.se/podcast/1356044176/behall-hatten-pa

Din ljusa skugga på SVT Play

Fram till och med den 20 september man man se dansmässan Din ljusa skugga på SVT Play. Inspelningen gjordes på Marie Bebådelsedag då mässan firades i skånska Höllviken.

https://www.svtplay.se/video/21576238/gudstjanst/gudstjanst-avsnitt-13-3?start=auto&tab=2019

Res till Israel och Palestina

Lunds stiftsgrupp planerar en resa till Palestina och Israel den 7 - 17 november, med betoning på besök i kyrkor och möten med kristna systrar. Nu kan du anmäla ditt intresse, utan att förbinda dig till någonting.

Ett detaljerat program finns på KviSks hemsida:

http://www.kvinnorisvenskakyrkan.se/

Swisha till KviSk!

Numera kan du swisha medlemsavgiften på 100 kr/år till KviSk. Mejla dina personuppgifter till gunilla.akesson5@comhem.se

Numret är: 123 691 859 3.